

Przyjęcie z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski

29 listopada w Fairmont Grand Hotel w Kijowie Chargé d'Affaires Rzeczypospolitej Polskiej w Ukrainie, Pan Piotr ŁUKASIEWICZ wydał przyjęcie z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski. Na przyjęciu obecni byli dyplomaci, ministrowie, deputowani Rady Najwyższej Ukrainy, przedstawiciele Ambasady RP, Ataszatu Wojskowego, Wydziału Konsularnego RP w Kijowie, Międzynarodowego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Polskich na Ukrainie, polscy działacze i wolontariusze, dziennikarze, przedstawiciele organizacji Związku Polaków Ukrainy i Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie.

„Będziemy robić wszystko, żeby Ukraina jak najszybszej dotoczyła do strefy bezpieczeństwa i dobrobytu” – zauważył Chargé d'Affaires Rzeczypospolitej Polskiej w Ukrainie Piotr Łukasiewicz

Przyjęcie rozpoczęło od hymnów Polski i Ukrainy. Inaugurując przyjęcie Chargé d'Affaires Rzeczypospolitej Polskiej w Ukrainie Piotr Łukasiewicz przypomniał pokrótce historyczne etapy na szlaku Polski do niepodległości. Mówiąc o dniu dzisiejszym zaznaczył, że Polska nadal pozostaje strategicznym sojusznikiem Ukrainy, wspiera ją w procesach modernizacji i w dążeniach do integracji z Unią Europejską i NATO, gdyż demokratyczna, suwerenna i silna Ukraina potrzebna jest zarówno Polsce, jak i Europie.

„My, Polacy, jesteśmy w Wami, z Ukraińcami... Zbliża się czas przełomowy dla Ukrainy, dla całej Europy[...] Polska Ukrainy nie zostawi. Będziemy Was wspierać, pomagać, inspirować w staraniach o członkostwo w Unii Europejskiej i NATO ... Będziemy robić wszystko, żeby Ukraina jak najszybszej dołączyła do strefy bezpieczeństwa i dobrobytu” – zauważył Piotr Łukasiewicz.

Szczególne podziękowania skierował dla Ołeksandra Miszczeni, pierwszego wiceministra Spraw Zagranicznych Ukrainy, dla całego Rządu Ukraińskiego. „Kierownictwo MSZ i Rząd Ukrainy jest dla nas też inspiracją. Robicie ważne rzeczy dla swojego kraju. Dziękujemy również za to, że w przyjazny sposób odnosicie się do nas, Polaków”.

Ciąg dalszy na str. 2

W dniu 2 grudnia 2024 roku w Ambasadzie RP w Kijowie odbyła się uroczystość wręczenia nagród w Konkursie im. Jerzego Giedroycia

Nagroda im. Jerzego Giedroycia wróciła do Ambasady RP

Konkurs na najlepsze prace licencjackie, magisterskie i dysertacje doktorskie im. Jerzego Giedroycia, poświęcone tematyce polskiej oraz stosunkom polsko-ukraińskim i ukraińsko-polskim, odbył się po raz pierwszy w 2006 roku, w 100. rocznicę urodzin Jerzego Giedroycia. Celem konkursu jest uhonorowanie wkładu Jerzego Giedroycia w dialog polsko-ukraiński, polską myśl polityczną i szeroko pojętą historię Polski.

Konkurs imienia Jerzego Giedroycia objęty jest honorowym patronatem Ministra Spraw Zagranicznych RP Radosława Sikorskiego. Organizatorem konkursu jest Instytut Polski w Kijowie we współpracy z Centrum Studiów Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego (SEW

UW) i Ambasadą RP w Kijowie. W skład Kapituły Konkursu weszli: prof. Ola Hnatiuk (przewodnicząca), polska publicystka Bogumiła Berdychowska oraz ukraiński publicysta Mykoła Riabczuk.

Ciąg dalszy na str. 2

Konferencja

POLACY NA UKRAINIE Historia – Terazniejszość – Przyszłość

Otwarcie Konferencji zainaugurowali Dyrektor Studium Europy Wschodniej UW Jan Malicki i prof. dr hab. Helena Krasowska

W dniach 21 – 23 listopada w Bibliotece Publicznej im. Ignacego Krasickiego w Przemysłu odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. POLACY NA UKRAINE: Historia – Terazniejszość – Przyszłość, zorganizowana przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego (przy wsparciu Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ RP). Głównym tematem której były kwestie związane z życiem i działalnością społeczności polskiej na Ukrainie, biorąc pod uwagę zarówno historyczne związki między Polską a Ukrainą, jak i współczesne wyzwania polityczne i społeczne.

Ciąg dalszy na str. 5

Przyjęcie z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski

Ciąg dalszy ze str. 1

W odpowiedzi, pierwszy wicepremier Ukrainy Ołeksandr Miszczenko zwracając się do zebranych podkreślił: „Polska na drodze do niepodległości przeszła wielkie próby. A dzisiaj Polska pomaga Ukrainie tak, jak Polacy zrobiliby to dla siebie. Mosty dobrosąsiedztwa łączące dziś Ukrainę i Polskę nie mogą być zrujnowane przez zagorzałych przeciwników po-

stępu - tych, którzy nie chcą silnej Europy i nie chcą widzieć Ukrainy w Unii Europejskiej”.

Obecny na przyjęciu sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury RP Stanisław Bukowiec zaznaczył m.in.: „Dla mnie to jest wielki zaszczyt obchodzić z Państwem rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości tutaj w Kijowie, w stolicy państwa, które podobnie jak i Polska kiedyś, teraz walczy o swoją przyszłość i nie-

zależność od rosyjskiego agresora... Serdecznie gratuluję przedstawicielom Związku Polaków Ukrainy i Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie, Polsko-Ukraińskiej Izby Gospodarczej, Międzynarodowego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Polskich na Ukrainie. Cieszę się, że tutaj obecni są przedstawiciele organizacji działających w miastach Irpień, Nieżyn, Czerkasy, Czernihów, Kropiwnicki. Państwa działalność jest dostrzegana nie tylko w Polsce, ale także w sercach tych, którzy dzielają więź przyjaźni między Polakami a Ukraińcami”.

Prawdziwą i wzruszającą niespodzianką spotkania stało się wręczenie przez Chargé d'Affaires Rzeczypospolitej Polskiej w Ukrainie Piotra Łukasiewicza Złotego Krzyża Zasługi korespondentce wojennej, reporterce, działaczce na rzecz praw człowieka Monice Andruszewskiej za 10-letnią działalność w Ukrainie, nieprzerwaną pracę społeczną

Prawdziwą i wzruszającą niespodzianką spotkania stało się wręczenie przez Chargé d'Affaires Rzeczypospolitej Polskiej w Ukrainie Piotra Łukasiewicza Złotego Krzyża Zasługi korespondentce wojennej, reporterce, działaczce na rzecz praw człowieka Monice Andruszewskiej za 10-letnią działalność w Ukrainie

i wolontariat. „To wielki zaszczyt. Wszystko, co robię w Ukrainie, aby wesprzeć jej walkę z rosyjską inwazją, robię także

z myślą o bezpieczeństwie mojego kraju, Polski” – zaznaczyła Monika Andruszewska.

Inf. i zdjęcia DK

Konkurs

Nagroda im. Jerzego Giedroycia wróciła do Ambasady RP

Ciąg dalszy ze str. 1

W wydarzeniu wzięli udział polscy i ukraińscy naukowcy, dyplomaci oraz dziennikarze, w tym: chargé d'affaires a.i. Piotr Łukasiewicz; dyrektor Instytutu Polskiego w Kijowie Jarosław Godun; prof. Ola Hnatiuk; dyrektor Studium Europy Wschodniej UW Jan Malicki; rektor Prykarpackiego Uniwersytetu Narodowego im. W. Stefanyka, prof. Ihor Cependa; rektor Uniwersytetu Narodowego im. W. Karazina w Charkowie, prof. Tetiana Kaganowska; prorektor ds. współpracy naukowo-pedagogicznej Uniwersytetu Narodowego im. W. Karazina w Charkowie, prof. Zarif Nazyrow; prorektor ds. współpracy

naukowo-pedagogicznej i stosunków międzynarodowych Politechniki Lwowskiej, prof. Natalia Czuchrai; docent Wydziału Historii Akademii Kijowsko-Mohylańskiej Tetiana Hryhoriowa oraz recenzenci prac naukowych uczestników konkursu – dr Natalia Bitus oraz dr Wołodymyr Masliyczuk.

Inaugurując przedsięwzięcie chargé d'affaires a.i. Piotr Łukasiewicz, witając obecnych na sali, zaznaczył m.in.: „Niezmiernie miło mi powiedzieć, że Nagroda im. Jerzego Giedroycia wróciła do Ambasady. Dzisiaj nagrodzimy ukraińskich naukowców piszących w różnych obszarach o Polsce i Ukrainie, o relacjach polsko-ukraińskich, ale oczywiście łączą ich nazwa tej nagrody

im. Jerzego Giedroycia, człowieka, który dla polskiej polityki wschodniej zrobił najwięcej. Literatura, twórczość, myśli Jerzego Giedroycia są bardzo obszerne, ale Jego główne hasło to: „Nie ma wolnej Polski bez wolnej Ukrainy, nie ma wolnej Ukrainy bez wolnej Polski”... Jedną rzeczą jest pewna: Prawdziwą Rzeczpospolitą, która łączy Polskę, Ukrainę, Litwę jest Unia Europejska. Tylko w Unii Europejskiej i NATO będziemy w stanie budować wspólną przyszłość”.

Nagrody zostały przyznane młodym ukraińskim badaczom za najlepsze prace naukowe poświęcone stosunkom polsko-ukraińskim i ukraińsko-polskim.

Laureaci w kategorii praca doktorska:

I nagroda - Orysia Wira, „Godonimika Lwowa: geneza i rozwój w okresie magdeburskim”, (Ukraiński Uniwersytet Katolicki)

II nagroda - Roman Iwaszko,

III nagroda - Andrii Sawczuk.

Laureaci w kategorii praca magisterska:

I nagroda - Switłana Oliinyk, „Realizacja filozoficzno-estetycznej koncepcji K. Pendereckiego okresu Fin de siècle w twórczości kompozytora przelomu XX i XXI wieku”, (Charkowski Narodowy Uniwersytet Sztuk im. I. P. Kotlarewskiego)

II nagroda - Artem Szkolny,

III nagroda - Roman Martynczuk. Laureaci w kategorii praca licencjacka:

I nagroda - Oksana Wołowodiuk, „Męskość i heroizm w polskich oddziałach Wielkiej Armii Napoleona: idee i praktyki (1806-1814)”, (Prykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka)

II nagroda - nie przyznano.

III nagroda - Lilia Gorbaczowa.

Giedroycia ukraińskiemu światu akademickiemu, ale przede wszystkim pokazania Polsce i światu, jak wiele robi się w ukraińskim ruchu na rzecz badań o Polsce, stosunkach polsko-ukraińskich, polskiej nowoczesności, czasem skomplikowanej, czasem takiej, która może stać się wzorcowym sukcesem Polski w Unii Europejskiej, ale też uczyć się na polskich błędach. Nasi badacze, którzy brali udział

Na zdjęciu od lewej: prowadząca przedsięwzięcia Olena Babij - ekspert ds. dyplomacji publicznej i kulturalnej IP w Kijowie i przewodnicząca Kapituły Konkursu prof. Ola Hnatiuk

I nagrodę w kategorii prac doktorskich otrzymała Orysia Wira (Ukraiński Uniwersytet Katolicki)

Kapituła przyznała wyróżnienia: Solomii Kowaluk i Władystawowi Tokarowi.

Podsumowując uroczystość przewodnicząca Kapituły Konkursu prof. Ola Hnatiuk zauważyła:

„Miałam okazję być przewodniczącą wszystkich tych czternastu konkursów. Chciałabym jednak wrócić do momentu, w którym zrodził się pomysł zorganizowania tego Konkursu. Była to nie tylko chęć uhonorowania i przybliżenia postaci Jerzego

w konkursie i zostali nagrodzeni, nie zawsze chwalili to, co dzieje się w naszych relacjach, pojawiały się też opinie krytyczne... Redaktor Jerzy Giedroyc, kiedy się z nim spotykałam, zawsze podkreślał, że potrzebujemy wsparcia polsko-ukraińskiej wymiany młodzi, ukraińskiego świata akademickiego, zwłaszcza młodzi ludzie w pragnieniu stworzenia nowej ukraińskiej niezależnej nauki. I ten pomysł ma kontynuację...”

Inf. i zdjęcia DK

NOTA BENE

POLSKA

■ Szef MSZ Radosław Sikorski: Ukraina potwierdza, że nie ma żadnych przeszkód do prowadzenia prac poszukiwawczych i ekshumacyjnych na jej terytorium i deklaruje gotowość do pozytywnego rozpatrzenia wniosków w tych sprawach.

■ Rafał Trzaskowski zapowiedział w Gliwicach, że - jeśli zostanie prezydentem Polski - jedną z pierwszych ustaw, które podpisze, będzie ustawa o języku śląskim.

■ Rafał Trzaskowski na konwencji zaprezentował kontynuację poprzedniej kampanii wyborczej; podał też parę konkretnych haseł odwołujących się do szerokich kręgów społecznych - ocenił politolog, prof. Wawrzyniec Konarski. Jego zdaniem w wystąpieniu Karola Nawrockiego forma przeważała nad treścią.

■ Decyzją rosyjski zamknięty został Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Petersburgu.

■ Wystawę prezentującą 37 dzieł sztuki europejskiej, pochodzących z prywatnego zbioru Bohdana i Warwary Chanenków z Kijowa, najcenniejszej ukraińskiej kolekcji sztuki, która znalazła w Polsce schronienie przed wojną, zainaugurowano na Zamku Królewskim w Warszawie.

■ Lotnisko Chopina w Warszawie po raz pierwszy w swojej historii obsługiwało 20 milionów pasażerów w ciągu roku.

■ Marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska ogłosiła konkurs ofert Senat - Polonia 2025 na realizację zadań publicznych z zakresu opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Do wydania jest 72,5 mln zł. Nabór wniosków ruszy 9 grudnia.

UKRAINA

■ Władysław Zadorin, który w 2022 r. bronił Wyspy Węży, podczas 679 dni rosyjskiej niewoli doświadczył tortur i nieludzkiego traktowania. Po wyjściu na wolność 3 stycznia 2024 roku Zadorin przeszedł trzymiesięczną rehabilitację. Obecnie opowiada o swoich doświadczeniach, aby nagłośnić prawdę o sytuacji ukraińskich jeńców i brutalności rosyjskiego reżimu. «Chcę, żeby świat poznał prawdę. Musimy pamiętać, że to, co mnie spotkało, dzieje się nadal z tysiącami innych ludzi» - podkreślił.

■ «Druga partia F-16 dla Ukrainy z Danii jest już w Ukrainie. To jest przywództwo w ochronie życia, które wyróżnia Danię. Samoloty z pierwszej partii dostarczonej przez Duńczyków już zestrzeliwiają rosyjskie rakiety i ratują naszych ludzi i naszą infrastrukturę» - napisał Żelenski na Telegramie.

■ Prezydent Ukrainy Wołodymyr Żelenski przekazał armii pierwszą partię dronów rakietowych produkcji krajowej o nazwie Piekło, które z powodzeniem zostały przetestowane w warunkach bojowych.

■ Rosja odnosi sukcesy taktyczne na wojnie przeciwko Ukrainie, ale traci dziennie 1500 ludzi - powiedział grupie dziennikarzy w Brukseli wysoki rangą urzędnik NATO. Jego zdaniem Rosja rekrutuje jednak około 30 tys. żołnierzy miesięcznie, wyrównując w ten sposób ogromne straty.

■ W wyniku stosowania tortur zmarł Jewhenij Matwiejew, mer miasta Dniprordne w okupowanej przez Rosję części obwodu zaporoskiego - poinformował szef kontrolowanych przez Kijów terenów tego obwodu Iwan Fedorow. Matwiejew nie opuścił miasta podczas okupacji i pozostał z jego mieszkańcami.

ŚWIAT

■ Sąd Konstytucyjny Rumunii unieważnił pierwszą turę wyborów prezydenckich.

■ Donald Trump przebywający w Paryżu z okazji otwarcia Notre Dame spotkał się na trójstronnych rozmowach z prezydentami Ukrainy i Francji: Wołodymyrem Żelenskim i Emmanulem Macronem.

■ Do protestów doszło podczas obrad Rady Ministerialnej OBWE na Malcie. Sprzeciw wywołała obecność na spotkaniu szefa MSZ Rosji Siergieja Ławrowa. Jednym z ministrów, który wyszedł z sali w trakcie jego wystąpienia, był Radosław Sikorski. Minister praw zagranicznych Ukrainy Andrij Sybiha nazwał Ławrowa «zbrodniarzem wojennym».

■ Prezydentka Gruzji Zurabiszwili: Pozostanę na stanowisku, dopóki legalny parlament nie wybierze nowego prezydenta.

■ Ambasada Polski w Syrii wezwała wszystkich obywateli RP przebywających w tym kraju do natychmiastowego opuszczenia go. Rosja jest zmuszana do wycofania się z Syrii i może to być najlepsza rzecz, jaka mogła im się przydarzyć - ocenił w sobotę prezydent elekt USA Donald Trump, komentując błyskawiczne postępy rebeliantów w Syrii.

■ Grecja wzmacnia swój potencjał obronny. Minister obrony Nikos Dendias ogłosił plan budowy tarczy przeciwrakietowej nad Morzem Egejskim.

■ Bundestag debatował nad wnioskiem wzywającym do dostarczenia Ukrainie pocisków dalekiego zasięgu Taurus. Dostawie sprzeciwia się kanclerz Olaf Scholz, którego jeden z polityków nazwał w trakcie debaty «kanclerzem strachu».

■ Szefowa Parlamentu Europejskiego Roberta Metsola wyraziła oczekiwanie, że polska prezydencja w Radzie UE utrzyma determinację Unii we wspieraniu Ukrainy.

Departament Stanu USA ogłosił sankcje wobec pięciu rosyjskich urzędników zamieszanych w przymusową deportację dzieci z okupowanych terenów Ukrainy.

Rubryka przygotowana z wykorzystaniem materiałów
POLSKIEJ AGENCJI PRASOWEJ

Owocna współpraca

26 listopada z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski w Bojarskim Liceum Akademickim „Harmonia”, gdzie odbywają się lekcje języka polskiego, odbył się świąteczny koncert, w którym uczestniczyły dzieci, młodzież oraz przedstawiciele polskiej społeczności miasta Bojarka. Organizatorami koncertu są: Związek Polaków Rejonu Kijowskiego (prezes - Dmytro Wyszniakow, wiceprezes - Sergiusz Kaczurowski), Polska Wspólnota Kulturalno-Oświatowa „Koralik” z miasta Bojarka obwodu kijowskiego (prezes - Natalia Małaszyna, wiceprezes - Margarita Prus) oraz Bojarskie Liceum Akademickie „Harmonia”.

Taniec ludowy „Wesele” w wykonaniu zespołu „Stoneczko”

Występ uczniów szóstej klasy ze scenką „Cztery pory roku”

Święto Bojarce zaszczyli swoją obecnością: Konsul RP Wydziału Konsularnego i Polonii w Kijowie Anna Babiak-Owad, prezes Związku Polaków Ukrainy Lesia Jermak, kierownik Wydziału Edukacji Administracji Miasta Bojarka Walery Szulga i redaktor naczelna gazety „Dziennik Kijowski” Andżelika Płaksina.

Inaugurując świąteczny koncert, Dyrektor Liceum Wira Szczegol zaznaczyła m.in.: „Dzisiaj przedstawiamy projekt, który nazywa się Polska-Ukraina: Historia – Terazniejszość – Przyszłość. Współpraca pomiędzy naszym miastem, naszym Liceum i Polską trwa już od wielu lat. Dziś, podczas wojny, chcę w imieniu wszystkich Ukraińców podziękować narodowi polskiemu za wsparcie i pomoc, ponieważ wiele naszych dzieci było i jest nadal w Polsce. Historia naszego Liceum ma wiele wspólnych projektów edukacyjnych. Mamy wieloletnią współpracę z polskim miastem Puławy, mamy też szkołę partnerską w Łodzi. Nasze dzieci często bywają w Polsce, często też przyjeżdżali do nas Polacy. Dziś rozpoczynamy nową stronę naszej współpracy z Polską”.

Zwracając się do zebranych Pani Konsul Anna Babiak-Owad podziękowała za zaproszenie na uroczystość z okazji Dnia Niepodległości i podkreśliła, że dziś Ukraina wie, jak dbać o swoją niepodległość. „Chcę też zaznaczyć,

że karty nowej historii współpracy są zawsze otwarte. To, że wy przyjeżdżacie do Polski, uczycie się języka i tradycji, to i wy będziecie tworzyć te nowe strony historii między naszymi narodami.”

Prowadząca koncert nauczycielka języka polskiego Oksana Wereszczak rozpoczęła program z historii pojednania kultur obojga narodów i zaprosiła na scenę uczennice Weronikę Szczegol i Anastazję Medwiecką, aby wyrecytowały wiersz ze zbioru „Sonety krymskie” polskiego mistrza pióra Adama Mickiewicza w języku oryginału i w tłumaczeniu na język ukraiński Maksyma Rylskiego.

Natomiast w wykonaniu ucznia 10 klasy Denisa Wojewodina zabrzmiał słynny wiersz Tarasa Szewczenki „Заповіт” w tłumaczeniu na

Na zdjęciu od lewej: Prezes ZPU Lesia Jermak, Konsul Anna Babiak-Owad, nauczycielka języka polskiego Oksana Wereszczak w klasie Liceum, gdzie dzieci uczą się języka polskiego

Koncert

„Karty nowej historii współpracy są zawsze otwarte. To, że wy przyjeżdżacie do Polski, uczycie się języka i tradycji, to i wy będziecie tworzyć te nowe strony historii między naszymi narodami” - podkreśliła Konsul Anna Babiak-Owad

polscy. Wiele wzruszających chwil podarował widzom występ uczniów szóstej klasy ze scenką „Cztery pory roku” Józefa Antoniego Birkenmajera i taniec ludowy „Wesele” w wykonaniu zespołu „Stoneczko”, który często występuje w Puławach i innych miastach Polski.

O połączeniu historii polsko-ukraińskiej w dziejach Bojarki opowiedział Sergiusz Lysenko-Niezabitowski, który reprezentuje Towarzystwo Heroldyczne Ukrainy. W jego przemówieniu obecni na sali usłyszeli o wielu ciekawych wydarzeniach, jakie miały miejsce w tym regionie oraz poznali wiele postaci historycznych związanych z Polską, mieszkających w Bojarce.

Delegacja z Kijowa odwiedziła klasy, gdzie dzieci uczą się języka polskiego. Konsul Anna Babiak-Owad przekazała na ręce Pani Oksany Wereszczak, nauczycielki języka polskiego, materiały informacyjne, książki z zakresu historii i literatury Polski.

Zainaugurowała świąteczny koncert Dyrektor Liceum Wira Szczegol

Czas przebywania w Bojarskim Liceum Akademickim „Harmonia” upłynął w ciepłej, świątecznej atmosferze i jak zwykle stał się sposobnością do rozmów, zwierzeń i planów na przyszłość.

Andżelika PŁAKSINA
(Zdjęcia autora)

Warsztaty
Bożonarodzeniowe**Pierniczki i diduchy – tradycyjne symbole Bożego Narodzenia!****Adwent to wyjątkowy czas oczekiwania na Boże Narodzenie, pełen ciepła, refleksji i rodzinnych tradycji.**

To właśnie w tym czasie rozpoczął się cykl Warsztatów Bożonarodzeniowych, zorganizowanych przez Wydział Konsularny i Polonii Ambasady RP w Kijowie, podczas których najmłodszy uczniowie szkół polskich poznają tajniki pieczenia pierniczek, młodzież nauczy się wyrabiać ze słomy symboliczne wyroby „diduchy” pod pieczołowitym okiem twórczyni ludowej Oksany Bilous oraz jej pomocniczek. Warsztaty Bożonarodzeniowe zorganizowane są głównie dla uczniów i młodzieży, uczących się języka polskiego przy polskich organizacjach dla zapoznania się z pięknymi dawnymi tradycjami i zwyczajami.

Jedną z najpiękniejszych z nich jest pieczenie pierniczek. Ten rytuał nie tylko wypełnia dom cudownym zapachem korzennych przypraw, ale też daje okazję do wspólnego spędzania czasu z bliskimi. W kontekście Bożego Narodzenia pierniczki symbolizują przygotowanie serca na przyjęcie Jezusa – tak jak pierniki wymagają czasu

ligijnego. Pierniczki symbolizują radość, miłość i gościnność, które są istotą świąt Bożego Narodzenia. Ich przygotowanie i wspólne dekorowanie sprzyja integracji rodziny, podkreślając znaczenie wspólnoty i bliskości. Dzięki bogatym składnikom, takim jak miód, przyprawy

Już z gotową produkcją po warsztatach!

i staranności, tak samo wymaga tego duchowe przygotowanie w czasie Adwentu.

Pierniczki, jako symbol, mają bogatą i różnorodną symbolikę, która na przestrzeni wieków ewoluowała w zależności od kontekstu kulturowego i re-

korzenne i bakalie (dawniej uznawane za luksusowe), pierniki były symbolem dostatku i dobrobytu. Ofiarowanie pierniczka w przeszłości oznaczało życzenie pomyślności i szczęścia. W średniowieczu przyprawy korzenne, takie jak cyna-

Twórczyni ludowa Oksana Bilous nie tylko pokazała dzieciom, jak piecze ciasto, ale również opowiedziała o historii pierniczek i pokazała dzieciom, że to produkt, który w Polsce i Ukrainie jest od wieków.

mon, goździki czy imbir, były uznawane za magiczne składniki mające moc ochronną. Pierniki

pieczono z intencją ochrony domostwa przed złymi duchami oraz jako wyraz wdzięczności wobec bóstw i natury. Piernik, który długo zachowuje świeżość, jest symbolem wytrwałości. W przeszłości przechowywano pierniki nawet przez kilka miesięcy, co podkreślało ich związek z cnotą cierpliwości.

Diduch, symboliczne świąteczne dekoracje wykonane z siana lub słomy, to piękna tradycja o korzeniach w kulturze słowiańskiej, szczególnie popularna w Polsce, w Ukrainie i na Białorusi. Diduch, który oznacza „dziadka” lub „przodka”, symbolizuje urodzaj, jedność rodziny i szacunek dla tradycji.

„Chcemy przedstawić dzie-

ciom i młodzieży polskie tradycje i zwyczaje adwentowe i bożonarodzeniowe. Stąd też przy okazji spotkań z twórczynią ludową już w Kijowie mieliśmy okazję porozmawiać i pani Oksana Bilous zaproponowała nam jak najbardziej tradycyjne wyroby z ciasta piernikowego, ale również wyroby ze słomy. Adwent charakteryzował się tym, że w polskich domach przed wieloma laty, także i dziś, był czas, kiedy przygotowywano się do świąt Bożego Narodzenia i czekano na to radosne święto, duchowo i w plastyce obrzędowej. Stąd też w tym roku zdecydowaliśmy się zaproponować dzieciom i młodzieży pieczenie i lukrowanie pierniczek, ale również tworzenie ozdób choinkowych ze słomy. Podzieliłiśmy dzieci na grupy młodszych i starszych. Mamy nadzieję, że projekt ten będzie bardzo udany i oczywiście planujemy go kontynuować” - zaznaczyła Konsul Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Kijowie Pani Anna Babiak-Owad.

Twórczyni ludowa Oksana Bilous urodziła się w Kijowie i mieszka tu przez całe życie. Jest absolwentką Kijowskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego, a z zawodu nauczycielem geografii i biologii. Od 1992 roku interesuje się pisankami. Początkowo robiła je sama, pisała książki na ten temat, prowadziła kursy mistrzowskie.

„Okolo piętnaście lat temu zainteresowałam się nowym tematem sztuki ludowej - haftem (naniesieniem rysunku na ręczniki, zasłony, poduszki). Spotkałam też mistrza, który robi deski do pierników z nadrukiem i też zechciałam nauczyć się piec pierniki. Od tego czasu kieruję już trzema kierunkami i zaprosiłam ludzi do pracy w charakterze asystentów. Ale w tym czasie oni również stali się mistrzami i teraz współpracujemy. Kursy mistrzowskie prowadzimy zarówno w naszej pracowni, jak i poza miastem, zarówno z dziećmi, jak i dorosłymi. Bierzymy udział w różnorodnych jarmarkach, w tym jarmarkach bożonarodzeniowych, m.in. w „Krainie Marzeń”, w różnorodnych festiwalach” - powiedziała twórczyni ludowa.

Podczas warsztatów Pani Oksana nie tylko pokazała dzieciom, jak piecze ciasto, ale również opowiedziała o historii pierniczek i pokazała dzieciom, że to produkt, który w Polsce i Ukrainie jest od wieków.

Warsztaty Bożonarodzeniowe wciąż trwają, więc dzieci i młodzież nadal mogą dołączyć do grup i poznać wspaniałe polskie tradycje.

Andżelika PŁAKSINA

Młodzież nauczyła się wyrabiać ze słomy symboliczne wyroby „diduchy”

Konferencja

Ciąg dalszy ze str. 1

Było to wydarzenie o charakterze interdyscyplinarnym, w którym uczestniczyło wielu znanych badaczy kwestii wschodnich, dyplomatów, ekspertów, naukowców zajmujących się historią, oświatą i socjologią, przedstawiciele środowisk polskiej społeczności Ukrainy, działacze społecznych, dziennikarze, aby omówić losy Polaków na Ukrainie oraz wyzwania, z jakimi obecnie się mierzą.

Wśród nich byli też przedstawiciele Studium Europy Wschodniej, z dyrektorem Janem Malickim na czele. W pracy Konferencji wzięła też

POLACY NA UKRAINIE

Historia – Teraźniejszość – Przyszłość

Problematyka ta zasługuje we wszystkich miar na coraz to nowsze opracowania oraz uzupełnienia „białych plam”. Na początku lat 90. XX wieku interesowało się nią spore grono uczonych, były organizowane konferencje, sympozja oraz spotkania naukowców i działaczy społecznych. Ukazało się wiele prac, tomów zbiorowych, mniejszych lub większych artykułów naukowych, popularno-naukowych, informacyjnych. W ostatnim dziesięcioleciu spadło zainteresowanie tą tematyką.

katolickiego na Ukrainie oraz publikacji na temat polskiego dziedzictwa w regionie.

Tematami dyskusji podczas konferencji były: dawne Kresy Wschodnie – dziedzictwo polskiej kultury na obecnych terenach Ukrainy; migracje i przesiedlenia Polaków w XX wieku, w szczególności po II wojnie światowej; rola Polaków w lokalnych społecznościach ukraińskich na przestrzeni wieków; współczesna sytuacja społeczności polskiej na Ukrainie – prawa, edukacja, życie kulturalne; wsparcie ze strony Polski: programy edukacyjne, stypendia, ochrona dziedzictwa; wpływ wojny w Ukrainie na polską społeczność w tym kraju; ochrona polskich zabytków na Ukrainie; polskie szkoły, parafie i organizacje na Ukrainie; projekty wspierające relacje między Polską a Ukrainą.

Wydarzeniu towarzyszyła także wystawa dotycząca powstańców styczniowych w Przemysłu zorganizowana przez gospodarza – przemysłową bibliotekę.

Uczestnicy mieli także okazję zapoznać się z bogatym dorobkiem wydawniczym SEW UW, w tym:

- „*Polacy na Ukrainie. Od Powstania Styczniowego do XX wieku*” – red. prof. dr hab. Helena Krasowska: Obszerne opracowanie na temat polskiej społeczności na Ukrainie, historii, współczesnych problemów oraz perspektyw na przyszłość.

- „*Powstańcy styczniowi więzieni w Twierdzy Kijowskiej*” – prof. dr hab. Stanisław Stępień: Książka poświęcona losom powstańców styczniowych przetrzymywanych w Kijowie.

- „*Marchlewszczyzna 1925-1935*” – prof. dr hab. Henryk Stroński: Studium o polskim rejonie narodowościowym w sowieckiej Ukrainie.

- „*Zostali na Wschodzie.*

Słownik Inteligencji Polskiej w ZSRS 1945-1991” – red. dr Adam Hlebowicz: Trzytomowe dzieło dokumentujące losy polskiej inteligencji na terenach ZSRS.

- *Monografia „Polacy w Naddniestrzu. Świadczenie zanikającego dziedzictwa”* – prof. dr hab. Helena Krasowska. Publikacja wydana przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego w 2024 roku, dokumentuje losy polskiej społeczności na terenie

Monografia „Polacy na Ukrainie. Od Powstania Styczniowego do XX wieku” – red. prof. dr hab. Helena Krasowska: Obszerne opracowanie na temat polskiej społeczności na Ukrainie, historii, współczesnych problemów oraz perspektyw na przyszłość.

Stan i potrzeby rozwoju organizacji polskich, zrzeszonych w Związek Polaków Ukrainy, przedstawia prezes ZPU Lesia Jermak

udział liczna delegacja z Kijowa z przedstawicielami korpusu dyplomatycznego na czele. Obecni byli: I radca Ambasady RP w Kijowie Jan Zdanowski, konsulowie Wydziału Konsularnego i Polonii w Kijowie Paweł Owad i Anna Babiak-Owad, a także prezes Związku Polaków Ukrainy Lesia Jermak.

Konferencja obejmowała szerokie spektrum tematów, takich jak: socjolingwistyka, historia, kultura, współczesne problemy dokumentacji dziedzictwa kulturowego oraz relacje polsko-ukraińskie w różnych okresach historycznych.

Temat Polaków na Ukrainie był wielokrotnie przedmiotem badań różnych uczonych zajmujących się naukami humanistycznymi oraz społecznymi.

Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego pragnąc wypełnić tę lukę wydał tom „Polacy na Ukrainie. Od Powstania Styczniowego do XX wieku” oraz zorganizował I Międzynarodową Konferencję pod tym samym tytułem, mając na celu przede wszystkim pobudzenie badaczy do wspólnych działań oraz do wspólnych badań.

Program obejmował wykłady inauguracyjne, panele eksperckie oraz tematyczne dotyczące m.in. sytuacji socjolingwistycznej Polaków na Ukrainie, historii i kultury polskiej, a także współczesnych metod dokumentacji polskiego dziedzictwa kulturowego. Ważnymi punktami konferencji były panele dotyczące kościoła rzymsko-

Przedstawiciele korpusu dyplomatycznego Ambasady RP w Kijowie (na zdjęciu od lewej): konsulowie Wydziału Konsularnego i Polonii w Kijowie Paweł Owad i Anna Babiak-Owad, I radca Ambasady RP w Kijowie Jan Zdanowski

Naddniestrza - regionu o specyficznej sytuacji geopolitycznej i kulturowej.

Podsumując obfitą pracę Konferencji dyrektor Studium Europy Wschodniej UW Jan Malicki zaznaczył: „W naszej trzydniowej Konferencji poruszyliśmy nie tylko tematy historyczne, ale obszary różnych nauk, ze wszystkich regionów Ukrainy. Pierwsza Konferencja

była ogólna, pewnie kiedyś dojdzie do systematyzowania. Dziękujemy za wsparcie MSZ Polski oraz Uniwersytetu Warszawskiego w badaniach nad Polakami i obecnością Polski w regionie, który kiedyś nazywano „ziemiami oddanymi”.

Konferencja była wyjątkową okazją do wymiany wiedzy i doświadczeń między badaczami,

Panel Konferencji pt.: Sytuacja socjolingwistyczna Polaków na Ukrainie

konsulami oraz przedstawicielami organizacji polonijnych.

Andżelika PŁAKSINA
(Zdjęcia autora)

PS

Niektóre z raportów opublikowanych w pierwszym tomie monografii „Polacy na Ukrainie. Od Powstania Styczniowego do XX wieku” zawierają nieścisłości dotyczące działalności organizacji polskich oraz danych o polskich mediach publikowanych na Ukrainie, o czym wkrótce napiszemy szerzej.

CENTRUM KULTURY POLSKIEJ "AKERMAN" W OBWODZIE ODESKIM

Związek
Polaków Ukrainy

Nazwa organizacji: CENTRUM KULTURY POLSKIEJ "AKERMAN" W OBWODZIE ODESKIM

Rok założenia organizacji: 2005

Założyciele:

- Sergiusz Kwiatkowski
- Witalij Melnyk
- Walerij Curkan

Obecne władze organizacji:

Prezes: Sergiusz Kwiatkowski, Zastępca dla Kultury Polskiej.

Wiceprezysi:

- Wiera Mandryczenko, Medal Przyjaciela Uniwersytetu Łódzkiego (edukacja).
- Walerij Curkan, Zastępca dla Kultury Polskiej, Zastępca Pracownik Kultury Ukrainy (kultura).

Główne kierunki działalności organizacji:**Edukacja:**

- Prowadzenie szkoły polonijnej, która zapewnia wysoką jakość nauczania języka polskiego oraz przedmiotów związanych z kulturą i historią Polski.

- Organizowanie lekcji i warsztatów dotyczących polskiej historii, kultury oraz tradycji, skierowanych do różnych grup wiekowych.

Kultura:

- Organizowanie bardzo wielu projektów kulturalnych o stałym charakterze, takich jak: koncerty, wystawy, festiwale, spotkania literackie, które promują polską sztukę i literaturę.

- Utrzymywanie i promowanie polskich tradycji, zwyczajów i świąt poprzez organizację wydarzeń społecznych, które angażują lokalną społeczność.

Pomoc społeczna:

- Wsparcie Polaków, którzy mieszkają w naszym mieście oraz obwodzie odeskim, w zakresie integracji społecznej i zawodowej.

- Pomoc osobom starszym, ciężko chorym oraz osobom z niepełnosprawnością, oferowanie wsparcia w codziennych obowiązkach oraz dostępu do odpowiednich usług.

Promocja Polski i Polonii:

- Działania na rzecz promowania pozytywnego wizerunku Polski i Polaków za granicą, w tym współpraca z mediami i organizacjami non-profit.

- Udział w międzynarodowych projektach i inicjatywach, które mają na celu zwiększenie świadomości na temat polskiej kultury oraz historii.

- Współpraca z polskimi placówkami dyplomatycznymi i organizacjami międzynarodowymi, w celu wzmacniania

„Poznajmy się! Promujmy się!”

Kontynuujemy cykl prezentacji polskich organizacji ZPU. Jednym z priorytetowych zadań ZPU kadencji 2024- 2028 jest stworzenie łatwej dostępczej, czytelnej bazy organizacji ZPU o charakterze informacyjno-porządkującym, która przybliży Państwu naszą działalność i umożliwi kontakt ze sobą. Informacja którą zaprezentujemy opowiada o tym co robimy, dla kogo, jak i dlaczego. Poznać bliżej organizację, jej działalność można także przez stronę każdej organizacji, do zapoznania się i polubienia których też serdecznie zapraszamy!

Święto w Centrum AKERMAN

więzi między Polonią a Polską oraz wspierania Polaków za granicą.

Charakterystyka organizacji (osiągnięcia):

Liczba członków organizacji wynosi ponad 550 osób. Organizacja działa w obwodzie odeskim, w tym w miastach takich jak: Odessa, Białogród nad Dniestrem, Czarnomorsk oraz inne miasta regionu.

Prezes Sergiusz Kwiatkowski podczas inauguracji Festiwalu „Akermański Polonez” (2021 r.)

W 2016 roku w Białogrodzie nad Dniestrem (Akermanie) otwarto Centrum Kultury Polskiej „Akerman” (ul. Wojskowej Sławy 16a). Znajduje się tam biuro Stowarzyszenia, sala uroczystości, pomieszczenie do prób wokalnego zespołu oraz zajęć muzycznych, a także polska klasa. Centrum Kultury Polskiej w Białogrodzie nad Dniestrem, dzięki aktywnej postawie i rozległym kontaktom, stało się centrum współpracy z innymi stowarzyszeniami narodowo-kulturalnymi miasta (niemieckim, bułgarskim, białoruskim, mołdawskim, rumuńskim).

Ważne miejsce w kalendarzu kulturalnym Stowarzyszenia zajmuje Międzynarodowy Festiwal „Akermański Polonez”, który odbywa się tradycyjnie od 2007 roku. Uczestnikami Festiwalu były m.in. twórcze zespoły organizacji polonijnych z Mołdawii, Białorusi, Rosji, Czech, Słowacji, Polski oraz Ukrainy (artyści z polonijnych środowisk Odessy, Doniecka, Lwowa i innych). Festiwal sprzyja rozwojowi współpracy między

kulturalnych obu krajów. Dziś praktycznie wszystkie zespoły twórcze naszego miasta i regionu odwiedziły Polskę.

Młodzież w organizacji to dzieci z rodzin polonijnych, które uczą się języka polskiego i uczestniczą w licznych projektach edukacyjnych oraz historycznych związanych z Polską. Młodzież bierze udział w spotkaniach z polskimi uniwersytetami, realizuje projekty dotyczące historii i kultury Polski, co pomaga jej w rozwijaniu zainteresowania Polską i jej tradycjami. Po zakończeniu szkoły wielu absolwentów wybiera studia na polskich uczelniach, gdzie kontynuują swoją naukę, jednocześnie pielęgnując i podtrzymując tradycje naszego stowarzyszenia w Polsce. Młodzi ludzie wzajemnie się wspierają i utrzymują kontakty, co sprzyja budowaniu silnej polonijnej wspólnoty.

Głównymi organizatorami wydarzeń w Polsce są: burmistrz Ustrzyk Dolnych i CPK „Akerman”. Są to festiwale: „Karpacki Jarmark Turystyczny” oraz „Od źródeł Strwiąża do Morza Czarnego”. W festiwalach uczestniczyły również zespoły innych narodowo-kulturalnych stowarzyszeń obwodu (mołdawskie, bułgarskie), które mają w swoim repertuarze polskie pieśni i tańce i chętnie się ich uczą.

Formy działalności organizacji:

Szkoła języka polskiego, do której uczęszczają członkowie Stowarzyszenia w różnym wieku. Nauczyciel: Janusz Huk, wykształcenie wyższe z politologii w Polsce, obywatel Polski, wykładał na warszawskich uczelniach. Podczas letnich wakacji

dzieci biorą udział w obozie języka polskiego w Zatoce, gdzie nauka języka polskiego łączy się z wypoczynkiem nad morzem oraz poznawaniem dziedzictwa kulturowego Polski i Ukrainy.

Zespół wokalny-taneczny „Akermańcy”, kierownik zespołu: Zastępca Pracownik Kultury Ukrainy, Zastępca dla Kultury Polskiej, zastępca prezesa Stowarzyszenia – Walerij Curkan. Kierownikiem grupy tanecznej jest Wioletta Mołodecka.

Klub Młodego Widza – młodzież ma możliwość oglądania polskich filmów. Członkowie klubu organizują wydarzenia w Odessie, Białogrodzie nad Dniestrem, Owiديوopolu oraz Czarnomorsku.

Klub literacki i teatralny dla dzieci „Pisarze Polscy”, w którym młodzież pogłębia swoją wiedzę o kulturze polskiej. Klub organizuje m.in. występy artystyczne, takie jak „Mickiewicz w Akermanie”.

Klub Złoty Student przy Stowarzyszeniu, kierownik Wiera Mandryczenko – odbywają się tu spotkania studentów polskich uczelni z kandydatami, którzy planują studiować w Polsce. Klub organizuje prezentacje polskich uczelni w szkołach w Odessie i Białogrodzie nad Dniestrem. Zawsze służy pomocą członkom Stowarzyszenia, którzy chcą zdobyć wykształcenie w Polsce oraz organizuje wycieczki do Polski w celu zapoznania się z jej kulturą i systemem edukacji.

Koło medyczne (członkami są pracownicy medyczni): prowadzi wykłady na temat diety, zdrowego trybu życia, higieny dla dzieci i młodzieży, a także warsztaty dla członków Stowarzyszenia na temat „Zasady udzielania pierwszej pomocy w Unii Europejskiej”.

Koło sportowe, program koła „W zdrowym ciele zdrowy duch”. Prowadzi: wykłady dla dzieci i młodzieży w Stowarzyszeniu na tematy: „Wiadomości sportowe z Polski” oraz „Piłka nożna w Polsce”, gdzie młodzież może pogłębiać swoją wiedzę o polskim sporcie i sportowcach.

Główne cele organizacji:

- ✓ zapewnienie i wspieranie działalności na rzecz duchowej i kulturalnej odnowy Polaków na Ukrainie,
- ✓ promocja języka polskiego oraz historii i kultury Polski poprzez organizację programów edukacyjnych, warsztatów i kursów,
- ✓ nawiązywanie współpracy z polskimi organizacjami oraz ośrodkami edukacyjnymi na Ukrainie i w Polsce w celu prowadzenia wspólnych działań,
- ✓ promowanie polskiego

Parada w Twierdzy Akermanskiej

szkolnictwa wyższego poprzez współpracę z polskimi uczelniami oraz organizowanie spotkań informacyjnych i warsztatów na temat możliwości studiowania w Polsce,

- ✓ wspieranie młodzieży polonijnej w przygotowaniach do studiów na polskich uczelniach, w tym pomoc w wyborze kierunku studiów, procesie aplikacji oraz adaptacji w Polsce,
- ✓ integracja społeczności polonijnej poprzez tworzenie przestrzeni do współpracy, dialogu i wzajemnego wsparcia,
- ✓ ochrona i promocja dziedzictwa polskiego na Ukrainie poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, konferencji oraz projektów historycznych, mających na celu upowszechnienie wiedzy o polskim dziedzictwie,
- ✓ wspieranie rozwoju edukacyjnego i zawodowego członków organizacji poprzez organizowanie szkoleń i kursów,
- ✓ rozwijanie współpracy międzynarodowej z organizacjami polonijnymi w innych krajach oraz instytucjami międzynarodowymi,
- ✓ organizowanie działań charytatywnych na rzecz potrzebujących członków społeczności oraz innych grup społecznych.

Ciekawostki z życia organizacji:

Największy poeta polski Adam Mickiewicz

Poeta przybył do Akermanu prawdopodobnie w maju 1825 roku. Teraz w Akermanie można znaleźć ulicę Polską

i Mickiewicza oraz tablicę pamiątkową Adama Mickiewicza. Tablica pamiątkowa powstała na terenie Wyższej Szkoły Pedagogicznej dzięki projektowi naszej organizacji przy wsparciu finansowym Polski i znajduje się w sąsiedztwie pomnika ukraińskiej poetki Lesi Ukrainki.

Adam Mickiewicz napisał sonet „Stepy akermańskie” pod wpływem swojej podróży do Akermanu (obecnie Białogród nad Dniestrem): „To błyszczą Dniestr, to weszła lampa Akermanu”. Mickiewicz opisuje światło na horyzoncie, którego nie potrafi określić. Najczęściej spotykaną interpretacją jest uznanie lampy Akermanu za latarnię morską. Niestety, nie ma już stepów akermańskich; zostały tylko w twórczości Mickiewicza, co sprawia, że przekazywanie wiedzy o nich staje się jeszcze cenniejsze.

Nasza organizacja planuje zbudować lampę Akermanu na brzegu Limanu Dniestru w pobliżu twierdzy akermańskiej, gdzie niegdyś się znajdowała. Proponuje się dostarczenie ważnej, pomniejszonej kopii latarni morskiej, o której mowa w sonecie „Stepy akermańskie”. Planowana jest także reprodukcja dźwiękowa utworu w języku polskim i ukraińskim z akompaniamentem muzycznym.

Podane zostaną również informacje o poecie i historii powstania sonetu. Jeśli ten projekt zostanie zrealizowany, sonet „Stepy akermańskie” dosta-

nie drugie życie w Akermanie.

Wydarzenie dotyczące pamięci II wojny światowej:

W Centrum Polskiej Kultury „Akerman” 10 września 2022 roku odbyło się wydarzenie poświęcone pamięci II wojny światowej. Uczestnicy mieli okazję usłyszeć archiwalny zapis wystąpienia spikera Polskiego Radia, Józefa Małgorzewskiego, z rana 1 września 1939 roku, który ogłosił początek wojny. W momencie, gdy w Polskim Radiu zabrzmiała syrena, w akermańskim również rozległa się syrena. Tak więc w naszym Centrum jednocześnie brzmiały syreny Warszawy z 1939 roku oraz akermańska z 2022 roku.

Działalność w czasie wojny w Ukrainie:

Podczas wojny w Ukrainie wielu członków naszej organizacji znalazło schronienie w Polsce. W tych trudnych czasach nie tylko utrzymujemy ze sobą bliskie kontakty, ale także wzajemnie wspieramy się w potrzebie. Angażujemy się w działalność wolontariacką, niosąc pomoc wszystkim, którzy jej potrzebują, zarówno w Polsce, jak i na terenie Ukrainy. Nasze działania obejmują wsparcie uchodźców, osób starszych, rodzin w trudnej sytuacji, a także pomoc ukraińskiej armii.

Współpraca z pozarządowymi organizacjami w Polsce i za granicą:

- Fundacja Wolność i Demokracja
- Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie
- Fundacja Konkursu Historycznego Patria Nostra
- Uniwersytet Łódzki
- Teatr Formy PARRA (Ustrzyki Dolne, Polska)
- Towarzystwo Polskiej Kultury „Jasna Góra” (Tiraspol, Mołdawia)

Kontakt z organizacją:

e-mail: siergiusz.kwiatkowski@gmail.com
https://www.facebook.com/siergiusz.kwiatkowski?locale=uk_UA
 tel. +38 097-714-65-67

Współpraca

Średniowieczne korzenie polsko-ukraińskiej przyjaźni

23 czerwca 2018 roku została podpisana umowa o współpracy międzynarodowej pomiędzy Muzeum Pierwszych Piastów w Lednicy w Polsce a Narodowym Rezerwatem „Sofia Kijowska” w Ukrainie. Wspólne polsko-ukraińskie dziedzictwo historyczne skłoniło obie instytucje do współpracy w zakresie wspólnych zadań kulturalno-edukacyjnych, w tym badań naukowych, wymiany informacji dotyczącej ochrony i zachowania zabytków oraz organizacji konferencji i wystaw.

Na wewnętrznej stronie muru otaczającego „Sofię Kijowską” znajduje się polsko-ukraińska wystawa „Średniowieczne korzenie naszego dziedzictwa: Sofia Kijowska – wyspa Lednicka”. Wystawa przedstawia charakterystykę polskiego muzeum i ukraińskiego rezerwatu, ukazuje ich działalność oraz opowiada o relacjach między Polską a Rusią w czasach średniowiecza.

Obie instytucje, które podpisały umowę o współpracy, sprawują pieczę nad pierwszymi chrześcijańskimi budowlami w swoich krajach. Narodowy Rezerwat „Sofia Kijowska” opiekuje się najważniejszą budowlą sakralnej architektury Ukrainy – Soborem Mądrości Bożej w Kijowie, wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Muzeum Pierwszych Piastów w Lednicy opiekuje się pozostałościami zamku, który zawiera jedne z najstarszych i najlepiej zachowanych zabytków przedromańskiej architektury pałacowej i sakralnej w Polsce, wzniesionego przez księcia Mieszka I na wyspie lednickiej – uznanej przez Prezydenta Polski za pomnik historii narodu polskiego.

Wystawa zawiera m.in. schematy: „Władcy Rusi i ich związki małżeńskie z polskimi księżniczkami w X-XI w.” oraz „Władcy Polski i ich związki małżeńskie z księżniczkami Rusi w X-XI w.”

Małżeństwa między potomkami Włodzimierza Wielkiego i Mieszka I odegrały ważną rolę we wzajemnych stosunkach Polski i Rusi. W ciągu X-XIII wieku prawdopodobnie zawarto ponad 20 takich sojuszy małżeńskich.

Czynnikami wpływającymi na intensywność związków dynastycznych to bliskie sąsiedztwo Polski i Rusi, etniczne i kulturowe pokrewieństwo, równoległość procesów społecznych, wzajemna potrzeba wsparcia polityczno-militarnego w walce z wewnętrznymi i zewnętrznymi wrogami, jak i konflikty zbrojne o wspólne terytoria, gdzie małżeństwa służyły jako „pieczęć” przypieczętowująca umowy pokojowe.

Sojusze dynastyczne stanowiły również potężny czynnik kulturowych wzajemnych wpływów, sprzyjając bliższym kontaktom kulturowym Polski i Rusi – Ukrainy. Dzięki tym aliansom polskie księżniczki odegrały znaczącą rolę w rozwoju kultury na Rusi, a ruskie – w Polsce.

Małżeństwa między potomkami Mieszka i Włodzimierza były tak częste w XI-XII wieku, że można uznać, iż w obu państwach rządziła jedna dynastia książęca.

Autorzy wystawy zwracają uwagę również na to, że pogranicze polsko-ruskie, w tym tzw. Grody Czerwieńskie, w XI-XIII wieku były nie tylko miejscem konfrontacji Piastów i Rurykowiczów, lecz także strefą współpracy i kontaktów poddanych obu dynastii, początkiem naszego dobrosąsiedztwa.

Podobna wystawa została zaprezentowana w Polsce w Muzeum Pierwszych Piastów w Lednicy.

Autorzy wystawy: Danuta Banaszak, dr hab. Andrzej Kowalczyk, dr Dmytro Hordijenko, Wołodmyr Sawicki, Ewa Pawlak, Natalia Tymoszenko, dr Ołena Jamnecka.

Impreza pt.: „Mickiewicz w Akermanie”

Inf. ZPU

Anatolij ZBOROWSKI

RYSOWNICY POLSCY

Słowa, słoweczka...

Obcęgi - «metalowe narzędzie zakończone półokrągłymi rozsuwającymi się szczękami, służące do wyciągania gwoździ, cięcia drutu itp.».

Gadzinówka - «prasa będąca na usługach okupanta».

Habilitacja - «postępowanie mające na celu uzyskanie stopnia doktora habilitowanego».

Ciekawostki w koszyku spożywczym

Czy wiecie o tym, że:

- ✓ jeśli nie możesz się obudzić, bo w domu nie ma kawy, warto zjeść słodkie jabłko;
- ✓ dojrzałe jabłko nie może utonąć, ponieważ co najmniej 20% catkowej masy tego owocu stanowi powietrze;
- ✓ robak w jabłku - to niezawodny wskaźnik, że owoc nie tylko nie został poddany działaniu środków owadobójczych, ale także nie zawiera szkodliwych azotanów;
- ✓ połowa wszystkich uprawianych drzew owocowych na naszej planecie - to są jabłonie;
- ✓ w nazwie pomidora kryje się jabłko, bo francuskie „pomme d'or”, podobnie jak włoskie „pomo d'oro” dosłownie oznacza „złote jabłko”?

• Nie rozumiem, jak można bać się śmierci. Ze śmiercią każdy z nas sobie poradzi. Bójmy się bezsensownego życia. Lat spędzonych w lęku przed zrobieniem czegoś dla siebie. Wiecznego oglądania się na opinię innych ludzi. Trwania w przeszłości. Rozpamiętywania tego, co mogło być. Bójmy się głupoty, zardrości i braku szacunku. To ta groźniejsza śmierć, bo za życia.

MYŚLI WIELKICH

To prawda, że współczesna młodzież jest okropna, ale najgorsze jest to, że my już do niej nie należymy.

(Pablo PICASSO)

Młodość jest potwornie ciężkim przypadkiem i chyba nie ma nikogo, kto by z tego wyszedł bez powikłań.

(Agnieszka OSIECKA)

Strój kobiety ma znaczenie tylko o tyle, o ile zachęca mężczyznę, by go z niej zdjął.

(Françoise SAGAN)

Optymizm jest zawsze wynikiem niedostatecznych informacji.

(Jacques TATI)

Ile złapałeś wczoraj ryb? - pyta żona.

Złapałem sześć leszczy - odpowiada mąż.

- Tak, znaczy celowo oszukali cię, lub pomylili się w rachunku - ja widziałam czek ze sklepu na osiem sztuk...

***

Do tramwaju wchodzi pułkownik. W tej samej chwili podnosi się szeregowy.

- Dziękuję, możecie siedzieć.

Sytuacja powtórzyła się jeszcze kilka razy, szeregowy ciągle próbował wstać.

W końcu porucznik zdenerwował się:

- Siedź, do jasnej choroby! Ile razy mam powtarzać?!

- Ale ja miałem wsiąść pięć przystanków wcześniej!

***

Idzie gość brzegiem Wisły. Widzi faceta kłęczącego i pijącego wodę z rzeki. Spacerowicz woła:

- Co pan robi? Niech pan nie pije! Otruje się pan, chemikalia, odpadki!

- Что! Я не понимаю...

- A... powoli, bo zimna.

***

Dziewczyna wróży sobie u Cyganki:

- Dwoch chłopaków się o mnie stara, któremu z nich się poszczęści?

- Poszczęści się Andrzejowi, Jurek się z tobą ożeni.

***

Na ulicy całuje się facet z kobietką. Podchodzi do nich gość i tak przez ramię zagląda. Raz zagląda, obchodzi w kółko i znowu zagląda i tak dłuższy czas.

W końcu facet zdenerwował się i mówi do gościa:

- Panie co pan, zboczeniec jakiś?

- Nie, ale żona ma klucze.

***

- Przepraszam, czy ma Pan może papierosa?

- Tak - dziękuję za troskę.

KUCHNIA POLSKA

Kapusta z grochem boczkami i ziemniakami

Groch zalewamy zimną wodą odstawiamy na całą noc. Na drugi dzień gotujemy do miękkości, razem z obranymi umytymi ziemniakami. Ziemniaki i groch mają być rozpadające się.

W drugim garnku kapustę kiszoną zalewając zimną wodą gotujemy do miękkości z liściem laurowym i zielem angielskim. Jeśli kapusta jest bardzo kwaśna należy ją wypłukać wcześniej przed gotowaniem dwukrotnie i osączyć na sicie.

Po ugotowaniu kapustę odciskamy lekko odciskamy, dodajemy do grochu doprawiamy do smaku solą i pieprzem.

Cebulę obieramy szklimy na oleju na patelni po chwili dodajemy pokrojony w kostkę boczki oraz kiełbasę, całość przesmażamy dodajemy 1 łyżeczkę mąki, jeszcze chwilę dusimy i dodajemy do kapusty. Wszystko zagotowujemy, ewentualnie doprawiamy jeszcze przyprawami do smaku.

SMACZNEGO!

• Miejsce opierania dłoni o biurko (np. podczas spędzania czasu przed komputerem) zawiera około 10 milionów bakterii. Występuje tam ich więcej niż w muszli klozetowej!

WARTO ZWIEDZIĆ

Kościół Pokoju w Świdnicy

Na świecie są dziś tylko 2 Kościoły Pokoju zbudowane z drewna, gliny i słomy. Jeden stoi w Świdnicy (woj. dolnośląskie), drugi w Jaworze. Nie powstałyby, gdyby nie ludzkie skłonności do wojen i walk angażujących wiele krajów i wielu ludzi. W latach 1618-1648 przez Europę przetoczyła się wojna trzydziestoletnia. Po wielu latach zmagania, w 1648 r. zawarty został pokój westfalski.

Na jego mocy protestancka Szwecja skłoniła katolickiego cesarza Ferdynanda (z Habsburgów), aby dla zachowania pokoju, zezwolił w swym katolickim kraju wybudować mieszkającym na Śląsku luteranom 3 świątynie protestanckie.

Zezwolenie to zawierało jednak uciążliwe warunki, które miały uniemożliwić wybudowanie lub długie istnienie świątyni: musiały być wzniesione w ciągu roku, wyłącznie z nietrwałych materiałów (zabroniono używania cegieł, kamieni i gwoździ) i nie mogły wyglądem przypominać dotychczas stawianych kościołów.

Zespół redakcyjny:

Andżelika Płaksina - redaktor naczelny,
Rościśław Racyński - z-ca red. nac.,
Eugeniusz Golybard - redaktor,
Stanisław Szewczenko - redaktor,
Leszek Wątróbski - korespondent,
Lesia Jermak - korespondent,
Katarzyna Skoczylas - korespondent,
Anatol Zborowski - korespondent,
Łarysa Kaszczuk - księgowość.

Numer przygotowało Kolegium Redakcyjne reprezentujące organizacje Polaków Ukrainy.